

U. B. BERGEN

16.11.45

Ms. 1568 I 4 - H

14. september 1942.

Nyheter fra fredag den 13. og 12.9.42.

Natt til fredag ble det rettet et nytt storangrep på Tyskland. Düsseldorf var hovedmålet. Så andre mål i Vesttyskland og flyplasser i okkupert område ble angrepet. Det var det 50 angrepet på Düsseldorf som er et viktig stål- og industriecentrums og et viktig trafikknutepunkt. Angrepet var det 9. i denne måneden. 31 britiske fly gikk tapt. Berlinkringkasteren innrømmet lørdag store ødeleggelsjer i Düsseldorf etter angrepet natt til fredag. Den sa videre at menneskenes ansikter ennå lørdag bar preg av nattens redsler. Det ble kastet ut 100.000 brannbomber og mangfoldige tonn med sprengbomber. En er fritstet til å si tytskerne uttalelsen for to år siden: "Vi er herrer i luften, og ingen kan true oss."

Natt til torsdag angrep store 4-motore russiske bombefly Berlin, Königsberg og Budapest. Angrepet på Budapest var det tredje i uken. Avirene i Budapest er skuffet over disse bombardementene, før en hadde regnet med at denne byen ikke kunne angripes fra luften.

Slaget om Stalingrad er blitt et enkelt minne for. Von Bock har skjørt sine angrep. Han bruker 1.000 fly for å slå seg igjennom. Ruerne holder imidlertid. Bare i s.v. er en landsby evakuert av russerne. Lørdag blir meldt at russerne ikke har trukket seg tilbake en meter de siste 36 timene. Et voldsomt tysk angrep vestfra ble revet opp av russiske tanks. Tytskerne mistet 1.500 menn. Det raser slag dag og natt nord- og sørvest for byen. "Den røde stjerne betegner stillingen fremdeles som kritisk, men logger til at det "Russiske Verdun" må forsvares.

Svartehavshavnen Nоворосійск ble evakuert lørdag. I retning av Groznyi har tytskerne hatt store tap, og mange tyske bataljoner er utslettet. I fjellene i Kaukasus er den første eng falt. Fra Stockholm blir meldt at det i de siste dagene har vært drevet omfattende manøvrer i Valdres av tyske tropper. Hensikten er å trenne dem for Kaukasus. - På midtfronten fortsetter de russiske angrep i et stort bebygd strøk. Nasjonsnavn blir ikke nevnt, men antakelig er det Rajev. Det er tatt mange fanger. - Det er full russisk aktivitet ved Leningrad. Her er 7 jagere og 25 andre fly delagt de siste dagene. På Volkovfronten i nord har russerne gjort et overraskende angrep og sprengt en dyn kile inn i tytskernes linjer. Dette området er det som har direkte forbindelse med den finske front og som slutter blokaden om Leningrad. Angrepet fortsetter. 1 russisk ubåt fra Ishavet er nettopp vendt hjem etter å ha senket en fiendtlig tankbåt på 15.000 tonn, 3 andre skip og 1 destroyer.

Fra New Guinea blir meldt at japanernes frammarsj mot Port Moresby er stoppet. Det har vært voldsomme kamper, og tapene på begge sider har vært store. Stillingen for Port Moresby har vært kritisk, da byen bare ligger 70 km. fra slagfeltet, men de allierte har store nok reserver til å holde stillingene sine. - Amerikanske fly har senket 1 japansk krysser utenfor New Guinea.

Fra Kairo blir meldt om patruljevirksomhet. Slagfronten er stille. Allierte bombefly har bombet Tobruk og senket et startforsyningsskip nord for Derna. Amerikansk bombefly har senket 1 ubåt i Middelhavet. Amerikanske tropper har landet i det frie franske Afrika. Situasjonen på Madagaskar utvikler seg tilfredsstillende. De britiske troppeene trenger seg lenger inn på sva.

Churchill ga fredag en erklæring om de nye operasjonene på Madagaskar. Det er nødvendig at hele vestsiden av sva blir besatt for å likvidere fiendtlige ubåtbaser. Denne kystlinjen er 1.600 km. lang og svarer til avstanden fra Nordkapp til Krøttiansand. Vichy er blitt underrettet på forhånd, men etter press fra Berlin gikk en ikke med på de allierte krav. Amerika har gitt sin tilslutning til den britiske offensiv.

Høsten i Kanada er den beste en har hatt. Også i Amerika blir det rekordavling. I Tyskland blir høsten dårlig etter tyskernes egne oppgaver. Den tyske har er avhengig av de okkuperte lands avlinger, som stadig blir tappet.

Den britiske handelsflåten som gav har hittil vært å bringe forsyninger hjem, men den forbereder seg mer og mer til kamp, det viser de utstrakte forsendelsene til alle verdens krigsskueplasser.

10.000 skip har krysset Atlanteren fra Kanada med tropper og forsyninger siden krigen tok til. I Amerika er 108 skip, hvert på 10.000 tonn, blitt bygd på 2 måneder.

Under fagforeningskongressen i England uttalte den svenske utsendingen at Sveriges arbeidere står bak England. Dersom vi blir angrepet, vil vi clå og gi vårt liv om det er nødvendig, sa han.

I Tønsberg har det vært en innbitt motstand mot ungdomsbevegelsen. Nasistene har hevnet seg på foreldrene. Mange er fengslet, og andre har fått bøter fra kr. 250 til 2.500. Alt har imidlertid vært nyttelagt. Ingen barn møter fram.

Advokat Ragnar Solheim er død i tysk fangerkap. Fr. Brynhild Strøm døde den 18. mai i norsk fengsel etter forhør.

Den verdensberømte amerikanske journalist Knickerbocker har etter hjemkomsten fra Australia sendt en hilse til Norge. Han uttalte at de enorme mengder av tanks, fly og kanoner som nå produseres, skal knuse Hitlertyskland. De vil også bli til hjelp for Norge. Han lovet Tyskland bombing natt og dag. Selv jeg som er amerikaner er forbausest over Amerikas produksjon i dat, uttalte han videre. Vi lå etter, men er kommet stort igjen. Stol på os! Seiren er vår! Hjelpen er underveis!

Quislings nye lov om foreninger og sammenslutninger danner sannsynligvis opptakten til rikstinget. Loven griper inn i fagforeningene og andre yrkesorganisasjoner. Staten skal bestemme over alle foreninger, overta deres funksjoner etc. Disse nye overrepene har vært skildret i den frie norske presse og vi slutter oss til den. Arbeidere, forretningsmann, bønder osv. må ikke la seg skremme. Blir loven gjennomført, så tar Rinnan en vise å unngå den, eventuelt ved utmålsleie på forhånd.

Nyhetene søndag aften.

Den russiske motstand ved Stalingrad er like sterkt som før. Tyskerne har lidt svært tan i sine frontale angrep. Kampene foregår særlig vest og sørvest for byen. I vest har russene trukket seg ut av en landsby som har vært gjeninntatt 3 ganger. I sørvest har russiske motangrep drevet tyskerne tilbake til sine opprinnelige stillinger. Det tyske komiteeet melder i dag at tyskerne har trengt inn i den sørlige del av byen. Det russiske bladet "Investia" skriver at aldri i krigshistorien er det utkjempet et slag som det ved Stalingrad nå. I Kaukonus blir tyskerne holdt. Det er kamper på Volkovfronten sørøst for Leningrad. Russene har her i sin offensiv nådd de første linjene. De beholder terrenget og gjør videre framgang. Tyskerne har allerede hatt 5.000 falne. På finskefronten er sterke befestede stillinger tatt ved bajonettangrep. 3 tyske generaler er utnevnt til å ha oppsyn med forberedelsene til et nytt vinterfelttog i Russland. Førstkommende lørdag og søndag blir den første gaveinnsamling til vinterhjelpen i Tyskland foretatt.

Fra Kairo blir meldt om patruljevirksomhet og ørtelleridueller. General Macmillan har inspisert i Eritrea. De britiske operasjonene på Madagaskar utvikler seg tilfredsstillende. Det ble gjort liten motstand, og britene fortsetter sin marsj mot hovedstaden. Flere havner er tatt.

Japanernes framstøt i fjellene på New Guinea er stanset. Fra Chungking blir meldt at i det indre Kina trenes 20 mill. mann til hæren. 600.000 amerikanere tjenestegjør nå i oversjøisk land. Denne styrke vil bli doblet, tredoblet osv. så lenge det fins rekrutter.

I Vichy er det stilt opp skiltvakter og maskingeverposter utenfor offentlige bygninger. Dette er for å sette Vichys beredskap på prøve i tilfelle av indre ure.

Cordell Hull har kringkaastet en tale, hvor han gir uttrykk for sin harme over Luxembourgs innlemmelse i Tyskland og mobiliseringen av dets ungdom. Storbritannien av Luxemburg har fra New York sendt en protest mot det samme. Luxemburg har aldri ønsket og ønsker ikke å komme under Tyskland. Folket hater Hitler-tyskland. Det vil aldri anerkjenne en innlemmelse av Luxemburg i Tyskland.

Det er tatt nye fotografier av Düsseldorf som viser store og omfattende skader. "Bergens Tidende" opplyser om dette angrepet at det var en av R.A.F. største operasjoner, men samtidig oppgir avisen at det ble brukt 160 fly. Det er også tatt bilder av Karlsruhe. Også her er det utrettet stor skade. For 2 år siden var slaget om Storbritannia i full gang. Den tyske kringkasteren sa da at de britiske flygerne ikke var verd den betalingen de fikk. Det britiske luftvåpenet sto på randen av sammenbrudd, sa tyskerne 13/9-40.

De forenede nasjoners sjøfolk ble hyldet på et møte i London i dag. Bl.a. var kong Haakon til stede. Kong Georg sa at alt avhenger av veiene over havet. Lord Cecil lovet at sjømenne skal få sin belønning.

I et brev fra Innenrikedepartementet til minister Blehr datert 10/8-42 blir det klargjørt hvordan Quisling tenker seg organiseringen av foreningene. Det heter her bl.a. at i samsvar med programmet 2 vil det bli holdt et riksting, bestående både av arbeidsdrevne og arbeidstakere. Dersom det er mulig vil rikstinget bli holdt 25/9-42. Quisling ber i brevet om forslag til representanter. Arbeidstakerne vil bli tatt i samarbeid med landflederen i landsorganisasjonen. Ved det siste frie valg fikk ikke NS en eneste representant på Stortinget med sitt program. Folket må også nå tenest, men enstemmig avvise nazi-programmet. Folket må ikke se konkurrere på en landsorganisasjons diktat, diktatet av

Kirkens kamp.

Da Kirkedepartementet gjennom prosessen på alle måter søker å forvirre den offentlige mening, er det nødvendig å gi en kort redegjørelse for situasjonen i kirken. Vi clår derfor fast:
I. Den norske kirke har ved biskopenes og prestenes embetsnedleggelse helt brutt med staten. Prester og menighetsråd har ingen forbindelse med Kirkedepartementet. Prestene søker ikke og mottar ikke embeder, får ikke lønn, men nå forsørges ved private gaver. Da kirken etter Kirkeloven av 1897 (lovens kapitel 1) er menighetens eiendom og ikke kan avhendes, bruker menighetens disse til de blir kastet ut ned vold. Prestegårdene tilhører de kirkelige fonds, og prestene har for så vidt rett til å bruke dem. Likevel betaler prestene i dag full husleie for prestegårdene og godtgjør til staten alle ytelsjer av gådene.

En egen kirkeledelse er oppnevnt av biskopeno. Den er øverste myndighet i den frie norske kirke. Den består av biskop Berggrav med domprost Hygen som varaman, biskop Maroni, biskop Hille, professor Hallesby, Ludvig Hope, pastor Wisløff. Professor Hallesby fortsetter som formann. Kirkeledelsen har bl.a. bestemt at alle avsatte prester og biskoper fungerer som før.
II. Den norske kirke har brutt helt med nasirkirken. Quislingregjeringen prøver å opprettholde en statkirke med det fåtall av prester som ikke har nedlagt sine embeter, enten av feighet eller fordi de er tisluttet N.S. Der hvor det er en slik pret, vil det etter hvert bli innsatt nye prester fra den virkelige kirke.
III. Den eneste handling prestene ikke lenger kan foreta, er lysning og vigsel, da denne handling har sivilrettlig karakter. Ellers fortsetter alt som før. Ikks noen må derfor kreve kirkelig lysning, selv ikke de som bor i menigheter der det er en statskirkeprest. Alle som skal gifte seg, må først få lysning og vigsel hos sorenskriver eller byfogd og siden komme til kirken for å få kirkelig velsignelse. Denne ordningen har for øvrig lenge vært praktisert i utlandet.

Kirkenytt.

Etter at de tre Trøndelagsprestene Trana, Strømme og Hauge nylig er blitt løslatt, de to siste mot daglig meldeplikt i Trondheim, er det for tiden bareto prester i fengsel, Sæverud og Thu, som begge sitter på Grini. De ble forleden ropt fram ved oppstillingen sammen med den katolske prest fra Hamar. De fikk en kraftig overhøvlig av den nye kommandanten. Nasismen var visstnåk ikke kristendomsfiendtlig som kommunismen, uttalte han, men han skulle likevel ha seg frabodt at disse prestene forkynnte sin semittiske lære rundt om i barakkene og at de drev sin infernalske sjælesorg og at de endog nedlot seg til å bo med dem som var syke. Person de ikke straks innstilte sin kristelige virksomhet i konsentrasjonsleiren skulle det gå den ille. De fikk så en ytterst anstrengende straffeeksersis. En soldat passet på at ansiktet kom helt ned i skien hver gang de ble kommandert nesegrus på jorden. Eksamensvarte så lenge at ikke noen kunne skjønne hvordan de kunne freie det. Da de endelig var ferdige, gjorde det et sterkt inntrykk på alle som så på at de helt vanfektet gikk til sitt arbeid.

4 prester i Hadelmark har fått mulkter fra 400-1200 kroner for sine prekener.

Ingv. B. Carlsen har fått ordre om å forlate Oslo og Aker fylke. Hygen er avsatt. Det er ikke truffet bestemmelse om deportasjon. Prestekjolene er frata til en del prester, Edwin, Wisseloff, Christie og biskopene. I Bergen er prestekjolens og kravene hentet hos domprost Knudsen og sokneprest Astrup.

Blant dem som står på listen til å forevises er Bjarne Knudsen, Meyer, Totland, Scheie, Hygen, Wisseloff, Carlsen, Rosef, Christie, Rise-Hansen, Nesren, Paulsen, Kobro, Gjesdahl, Heltnes Krohn.

I dagene 22- 25 oktober tenker en på å samle alle prester som har nedlagt embedet med furer til Bergen.

Ekspedisjonssjef Feyling i Kirkedepartementet har utarbeidd en hvitbok fra den norske kirkestrid. Den gjennomgikk alle dokumenter i saken fra begge parter. Boken ble trykt og bundet inn på Stenersens forlag i 15.000 eksemplarer. Hele opplaget ble straks beslaglagt av det tyske sikkerhetspoliti.

Ekspedisjonssjef Feyling har også innsendt forslag til endring av kirkebønnen til "biskop" Frøyland. I dette forslaget er Israels rest forsvunnet og erstattet med at alle jordens folk må fylle den himmelske bryllupssal. I stedet for kongen kommer føreren.

Lyngås som ble avsatt som sokneprest til Froland, er nå konstituert i Lillehammer og Røberg. For en tid siden var han sammen med noen tyskere på tur til Fåberg kirke og drakk opp all altervinen.

Hagen har antakelig noe håp om Tunsberg bispestol nå. Han endte sin beretning om sine gjenværdigheter med: "Så ville altså Gud noe godt med dette omså."

Det forlyder at D. Zwiggler og Falch Hansen skal bytte plass.

Departementet har sent ~~lærarkrav~~ skriv til bispene om lovfest av lektorer som skal kunne læse prekener i prestenes fravær, kontrollere prekener og føre kirkebøker.

Norsk Kirkeblad er forbudt. Særlig artikkelen: "Guds ord er ikke bundet" har vakt anstøt.

Domprost Hygen skriver 26. august: "Forhandlingene om forhandling går nå meget trått. For meg ser det i dag ut som om det ikke fører til noe. I allfall vil kirkeladdelsen holde sin sti ren. Vi er sikker på det. For svrig nå de avsatte prester nå være forberedt på den tidligere bebudede deportasjon." Senere blir meldt at det ikke foreligger noe nytt i meklingen om kirkestriden.

"Gir du i brodden for en alvorssak,
kan ingen tvil gjøre deg som eller svak,
men tankene på dem som kommer etter,
vill gi deg kallat tro og troens krefter."
Arnulf Øverland,